

FEBRUÁR 2015

Podtatranská knižnica v Poprade sa snaží pravidelne dopĺňať študovňu regionálnej literatúry v Centre na sídlisku Západ o ďalšie tituly vydané v našom regióne. Predstavujeme Vám ďalšie štyri novinky.

Vydavateľstvo Goralinda zameriava svoju pozornosť na témy zo slovenskej histórie a etnografie. Ich monografie približujú historické udalosti, osobnosti, či vyplňajú doterajšie biele miesta slovenských dejín. Z dielne vydavateľstva Goralinda vzišla v roku 2013 publikácia o zamagurskej obci Spišské Hanušovce. Útla brožúrka ***Spišské Hanušovce (1313-2013)*** vydali pri príležitosti 700. výročia prvej písomnej zmienky o obci. Malá dedinka len so 751 obyvateľmi má bohatú históriu. Je jednou z najstarších obcí na Zamagurí. Publikácia autoriek Milice Majerikovej-Molitoris a Ingrid Majerikovej je prvou ucelenejšou publikáciou o obci, najstarších i novších dejinách a dôležitých udalostiach, či osobnostiach ovplyvňujúcich rozvoj obce. Okrem histórie a informáciách o historických pamiatkach nájdete v knihe fakty o súčasnosti obce – jej poľnohospodárstve, kultúre, športe, spolkových organizáciách a miestnych ľudových umelcoch pôsobiacich v obci. Milovníci turistiky ocenia tipy na turistické výlety v slovenskej a poľskej časti Zamaguria s názornou mapou. Monografia získala v celoštátnej súťaži Slovenská kronika 2014 Cenu za zvyšovanie povedomia o kultúrnom dedičstve regiónu

Ladislav Havran je autorom publikácie Lyžiarske slávnosti vo Vysokých Tatrách : 1970-2010 a množstva článkov o dejinách lyžovania vo Vysokých Tatrách. Koncom minulého roka vydal ďalšiu zaujímavú publikáciu ***Tatranský pohár : lyžiarsky svet pod Tatrami***. Publikácia mapuje 41 ročníkov lyžiarskych pretekov Tatranský pohár, ale aj iné lyžiarske podujatia v Tatrách. Kniha je o to cennejšia, že autor zažil všetky ročníky TP, okrem prvého, osobne – najskôr ako brigádnik pri úprave zjazdoviek, neskôr ako pretekár a tie posledné ako športový funkcionár. Prvý ročník Tatranského pohára sa pod názvom Puchar Tatr konal v roku 1949 v Zakopanom. Mali to byť cezhraničné preteky konané striedavo v Poľsku a na Slovensku. V roku 1950 sa preteky presunuli na slovenskú stranu Tatier, kde sa konajú dodnes. V lyžiarskych disciplínach sa súťažilo v Tatranskej Lomnici a v skokoch na lyžiach na Štrbskom Plese. Po šestnásťročnej prestávke sa v súťaži pokračovalo v roku 1967 na Štrbskom Plese, ktoré je hostiteľom aj dnešných pretekov. Pri každom podrobne spracovanom ročníku súťaže nájdete bohatú fotografickú dokumentáciu a štatistiky – mená víťazov v jednotlivých disciplínach, technických delegátov, počet zúčastnených krajín. V knihe nájdete aj mená tých, vďaka ktorým sa preteky konali – organizátorov pretekov, technikov, rozhodcov. Druhá časť publikácie je venovaná dejinám slovenského lyžovania. Čitateľ si môže prečítať o najznámejších lyžiarskych pretekoch na Slovensku ako Biela stopa SNP, Veľká cena Slovenska, Veľká cena Demänovských dolín a ďalších, aj o významných medzinárodných podujatiach konaných na Slovensku: Majstrovstvá sveta v klasických lyžiarskych disciplínach v roku 1970, juniorských majstrovstvách sveta v rokoch 1990, 2000 a 2009, dvoch svetových univerziádach v rokoch 1987 a 1999 i o troch neúspešných kandidatúrach na zimné olympijské hry (2002, 2006, 2022).

Redaktorka a publicistka Mira Kováčiková vydala koncom minulého roka vo vydavateľstve I&B knihu o známom slovenskom horolezcovi Ivanovi Gálfym. Kniha ***Vrcholy Ivana Gálfyho*** je „útržkom z pamätí muža, ktorému uçarili hory.“ Rodák z Nemeckej Ľupče bol horolezcom, horolezeckým funkcionárom, náčelníkom Horskej služby a prvým kto „začal s organizovaním horolezeckých expedícií do Himalájí.“ Liezť začal v Tatrách ešte ako učeň Baťovej školy práce vo Svite.

Od roku 1949 spravil stovky výstupov a desiatky prvovýstupov, liezol v Tatrách, Alpách, na Kaukaze, v Hindukúši, v Andách a v Himalájach. Zorganizoval a viedol už prvú Tatranskú expedíciu Himaláje 1969 a neskôr sa do Himaláji ako vedúci výpravy vrátil ešte sedemkrát. Okrem spomienok z horolezeckých expedícií, spomína Ivan Gálfy aj na prácu horského záchranára. V roku 1954 sa stal jedným z prvých 6 profesionálnych členov Tatranskej Horskej služby na Slovensku. V horskej službe pôsobil 48 rokov, 25 rokov stál na jej čele. Vydania knihy sa nedožil, zomrel v roku 2011 – tri roky pred jej vydaním.

V septembri minulého roku sa na kežmarskom hrade konala konferencia Stavebné premeny hradu. Kežmarské vydavateľstvo Jadro vydalo pre Múzeum Kežmarok zborník s názvom ***K stavebným dejinám hradu v Kežmarku*** tvorený z príspevkov historikov a archeológov, ktoré odzneli na konferencii. Zostavovateľkou zborníka je kežmarská spisovateľka a historička Nora Baráthová. Kežmarský hrad je tzv. mestským hradom a jediným úplne zachovaným hradom na Spiši. Prvá písomná zmienka o ňom pochádza z roku 1463. Na hrade sa vystriedalo niekoľko šľachtických rodov, ktoré sa podpísali na jeho podobe. Vlastnili ho Imrich a Štefan Zápoľský, rodina Lasky, Ján Rueber, ale najvýraznejšie jeho podobu ovplyvnila rodina Thökölyovcov. Publikácia prináša nové zaujímavé historické fakty, sprístupňuje výsledky archeologického výskumu na hrade. Venuje sa predovšetkým stavebnej a umeleckej stránke hradu, či umeleckému rozboru hradnej kaplnky.